

УДК 351:340

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2\(35\)-5](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2(35)-5)

Ладан Микола Іванович,

аспірант кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, <https://orcid.org/0009-0006-3268-4656>

Ladan Mykola Ivanovych,

Phd student, Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, 2, Kyiv, Frometivska Str., <https://orcid.org/0009-0006-3268-4656>

Майстренко Катерина Миколаївна,

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу, ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна Академія управління персоналом», 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, <https://orcid.org/0000-0001-8586-9271>

Maistrenko Kateryna Mykolaivna,

Ph.D. (Public Administration), Associate Professor of the Department of Public Administration, Educational and Scientific Institute of Economic and Business Management Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, 2, Frometivska Str., <https://orcid.org/0000-0001-8586-9271>

ПОЛІТИЧНА ТА ВІЙСЬКОВА СТАБІЛЬНІСТЬ В КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ

Анотація. Розглянуто роль політичної та військової стабілізації в забезпеченні миру, безпеки та стабільності у світі. Визначено, що політичні інституції, демократія та правова держава відіграють вирішальну роль у політичній стабілізації через забезпечення правового порядку та гарантування легітимності уряду. Військова стабілізація, у вигляді миротворчих операцій та гуманітарних заходів, виявляється ключовим інструментом у вирішенні воєнних конфліктів та загроз безпеці. Сучасні приклади, такі як Південна Корея та Косово, підкреслюють, що комплексний підхід, об'єднуючи політичні, економічні, гуманітарні та міжнародні заходи, є успішним у вирішенні викликів політичних та військових криз. Забезпечення миру та стабільності вимагає взаємодії обох аспектів, а також гармонійного співробітництва на міжнародному рівні та гуманітарного підходу.

Відзначено, що забезпечення миру, безпеки та стабільності у сучасному світі невіддільно пов'язане з політичною та військовою стабілізацією. Політичні інституції, демократія та правова держава відіграють важливу роль у політичній стабілізації, дотримуючись норм управління та забезпечуючи додержання правил. Водночас, військова стабілізація може виявитися необхідною у випадках військових конфліктів та загроз безпеці, вимагаючи реалізації миротворчих операцій, дипломатичних ініціатив та гуманітарної допомоги.

Підкреслено, що політична стабілізація, яка ґрунтується на демократичних інститутах та правовій державі, разом із військовою стабілізацією, визначає ключові складові для забезпечення миру та стабільності. Політичні інституції гарантують правовий порядок і легітимність влади, в той час як військова стабілізація використовує миротворчі та гуманітарні заходи для вирішення воєнних конфліктів. У сучасному світі є багато прикладів країн, які демонструють успішні стратегії використання різноманітних підходів у різних ситуаціях, підтверджуючи важливість комплексного підходу та міжнародної співпраці для досягнення стабільності та миру.

Ключові слова: політична стабілізація, військова стабілізація, мир, безпека, демократія, правова держава, гуманітарні заходи, міжнародна співпраця, приклади успішних випадків, Південна Корея, Косово, національна безпека, публічне управління.

POLITICAL AND MILITARY STABILITY IN THE CONTEXT OF SECURITY

Abstract. The role of political and military stabilization in ensuring peace, security and stability in the world is considered. It is determined that political institutions, democracy and the rule of law play a crucial role in political stabilization by ensuring the legal order and guaranteeing the legitimacy of the government. Military stabilization, in the form of peacekeeping operations and humanitarian measures, is a key tool in resolving military conflicts and security threats. Contemporary examples such as South Korea and Kosovo highlight that a comprehensive approach combining political, economic, humanitarian and international measures is successful in addressing the challenges of political and military crises. Ensuring peace and stability requires the interaction of both aspects, as well as harmonious cooperation at the international level and a humanitarian approach.

It was noted that ensuring peace, security and stability in the modern world is inseparably connected with political and military stabilization. Political institutions, democracy and the rule of law play an important role in political stabilization by upholding the norms of governance and ensuring that rules are followed. At the same time, military stabilization may be necessary in cases of military conflicts and security threats, requiring the implementation of peacekeeping operations, diplomatic initiatives and humanitarian assistance.

It is emphasized that political stabilization, which is based on democratic institutions and the rule of law, together with military stabilization, determines the key components for ensuring peace and stability. Political institutions guarantee legal order and the legitimacy of government, while military stabilization uses peacekeeping and humanitarian measures to resolve military conflicts. In today's world, there are many examples of countries that demonstrate successful strategies of using various approaches in different situations, confirming the importance of an integrated approach and international cooperation to achieve stability and peace.

Key words: political stabilization, military stabilization, peace, security, democracy, rule of law, humanitarian measures, international cooperation, examples of successful cases, South Korea, Kosovo, national security, public management.

Постановка проблеми. Постановка проблеми визначають ключові аспекти дослідження та вказують на їхню важливість у сучасному контексті. У даному випадку, проблема полягає в необхідності забезпечення миру, безпеки та стабільності в сучасному світі, а також в пошуку оптимальних шляхів досягнення цих цілей через взаємодію політичних та військових зусиль. Актуальність теми впливає з постійної загрози воєнних кон-

фліктів, тероризму, етнічних розбіжностей та інших викликів, що потребують комплексного підходу для забезпечення стабільності та миру. Дослідження цих аспектів може надати важливий внесок у розвиток стратегій та заходів для забезпечення політичної та військової стабільності в сучасному геополітичному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми ролі політичної та

військової стабільності в контексті безпеки досліджували такі науковці, як: В. Антонов, М. Балан, В. Абрамов, Г. Ситник, В. Смолянчук, О. Бандурка, К. Бережна, В. Білий, В. Михальчук та інші.

Мета статті. Мета статті полягає в розгляді та аналізі взаємодії політичних та військових зусиль як ключових факторів забезпечення миру, безпеки та стабільності в сучасному світі, зокрема в контексті вирішення політичних та військових криз та конфліктів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стабілізація, як політична, так і військова, виявляється критичною у забезпеченні миру та прогресу в сучасному світі. Політична стабілізація охарактеризована як процес утримання, забезпечення або відновлення стійкості в політичній системі країни чи регіону. Це включає в себе зменшення політичних конфліктів, забезпечення дотримання правопорядку, розвиток демократичного управління та вирішення суперечностей за допомогою мирних засобів. З іншого боку, військова стабілізація вказує на ситуацію, коли військова діяльність або конфлікт зменшується чи припиняється, сприяючи відновленню миру та нормального функціонування суспільства. Це може виникнути через перемир'я, дипломатичні угоди, миротворчі операції чи інші заходи, спрямовані на припинення військових дій.

Наголошено, що важливість забезпечення стабільності для сприяння миру та розвитку в сучасному світі важко переоцінити. Політична стабільність служить фундаментом для ефективного функціонування суспільства та економіки. У стабільній політичній системі громадяни відчувають більше довіри до правового порядку, переконаності у відкритості та можливості вільно висловлювати свою думку. Це сприяє розвитку довіри до уряду та підтримує процеси демократії. Без забезпечення політичної стабільності стає неможливим досягнення тривалого миру та стійкого розвитку [1, с. 5].

Необхідно пам'ятати, що військова стабілізація відіграє ключову роль у припиненні насильства та зменшенні людських втрат в регіонах конфліктів. Вона надає можливість громадянам повернутися до звичайного життя, отримати доступ до основних послуг та розпочати процес відновлення. Відсутність військової стабілізації може привести до тривання конфлікту, що загострює гуманітарну ситуацію та обмежує можливості для розвитку. Таким чином, політична та військова стабілізація є вирішальними елементами для сприяння миру та розвитку в сучасному світі, і їх важливість неможливо переоцінити. Забезпечення стабільності в політичних та

військових аспектах становить фундамент для покращення якості життя людей та просування суспільства вперед [7, с. 120-121].

Важливо підкреслити, що політичні інституції відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності в країні. Ці інституції включають в себе парламент, уряд, судову систему, виборчі комісії та інші органи влади, які контролюють та приймають рішення на різних рівнях управління. Вони встановлюють правила гри в політиці, забезпечують розподіл влади та рівновагу, і виступають гарантами дотримання конституційних норм та законів. Ефективна діяльність політичних інститутів сприяє уникненню конфліктів та забезпечує стабільність в політичній системі країни. Для кращого усвідомлення ролі цих інститутів і їхнього впливу на стабільність, доцільно подальше розглядати їхні функції та важливість у вигляді таблиці 1, що відображає їхню функціональність та внесок у політичну стабільність країни.

Аналізуючи наведену в таблиці 1.1. інформацію, можна зробити висновок, що роль політичних інститутів у забезпеченні стабільності в країні є вкрай суттєвою. Ці інституції виконують різноманітні завдання, спрямовані на забезпечення правового порядку, захист прав громадян і контроль за діяльністю влади. Парламент приймає та змінює закони, уряд формує політику та управляє економікою, судова система розглядає справи і забезпечує справедливість, а виборчі комісії відповідають за проведення чесних виборів. Ці інституції є стовпами демократії та правопорядку, а їхня ефективна робота сприяє уникненню конфліктів та створенню стабільної

Таблиця 1

Роль політичних інститутів у забезпеченні стабільності в країні

Політичні інституції	Функції та важливість
Парламент	Прийняття та зміна законів.
	Представлення інтересів громадян.
	Забезпечення контролю над владою.
Уряд	Виконання законів та реалізація політики.
	Управління економікою та соціальними програмами.
Судова система	Розгляд справ та винос рішень у судових процесах.
	Захист прав та свобод громадян.
Виборчі комісії	Організація виборів та гарантування їхньої чесності.
	Підтримка демократичних процесів.
Інші органи влади	Виконання спеціалізованих функцій у сфері безпеки, фінансів тощо.

Розроблено автором

політичної системи в країні. Важливо активно підтримувати їхню діяльність та розвиток для забезпечення миру та процвітання суспільства.

Необхідно відзначити думку вченого В. Антонова [2, с. 345], що демократія та правова держава відіграють вирішальну роль у політичній стабілізації, і взаємодіючі принципи цих концепцій визначають основи сучасного демократичного суспільства. Демократія, що передбачає гарантування прав та свобод громадян, відкритий обмін ідеями та участь у прийнятті рішень через вибори та демократичні процеси, створює умови для активного вираження громадянських поглядів, вибору своїх представників та контролю над діяльністю уряду. Такий активний участь громадян сприяє зменшенню соціальної напруги та підвищенню легітимності уряду, що є ключовим для політичної стабільності.

Важливо пам'ятати про міжнародну співпрацю та допомогу, які відіграють визначальну роль у забезпеченні політичної стабільності і можуть суттєво вплинути на подолання політичних криз та конфліктів у різних країнах. Країни можуть спільно працювати над вирішенням політичних конфліктів, встановленням демократичних інститутів та підтримкою правової держави через відкритий діалог та обмін досвідом. Міжнародні організації, такі як Організація Об'єднаних Націй, Європейський Союз, Організація з безпеки та співробітництва в Європі та інші, відіграють ключову роль у вирішенні глобальних проблем та підтримці стабільності. Вони можуть надавати експертну підтримку, фінансову допомогу та миротворчі сили для врегулювання конфліктів, організації виборів та впровадження демократичних процесів. Міжнародна співпраця відкриває можливості для обміну досвідом та ресурсами для досягнення спільних цілей у забезпеченні політичної стабільності.

Важливо відзначити військову стабілізацію, яка стає невід'ємною відповіддю на різноманітні причини конфліктів та загроз миру, що можуть

виникати з різних джерел та мати серйозні наслідки для стабільності та безпеки. Однією з таких причин є етнічні конфлікти, які можуть виникати внаслідок напружених відносин між етнічними групами, конкуренції за ресурси чи територію. Розв'язання таких конфліктів може вимагати військового втручання з метою припинення насильства та відновлення миру.

О. Бандурка [4, с. 16–18] вважає, що тероризм є серйозною загрозою миру, і військова стабілізація може бути важливою для протистояння терористичним групам та забезпечення національної безпеки. Суперечки щодо територій між країнами, релігійні напруження та конкуренція за природні ресурси також можуть спричиняти конфлікти, де військові операції можуть бути необхідними для відновлення стабільності. Порушення прав людини та гуманітарні кризи, що ведуть до масових переміщень населення та страждань цивільного населення, також можуть викликати потребу в втручанні для відновлення миру та забезпечення безпеки. У таких ситуаціях військова стабілізація може бути важливою для забезпечення гуманітарної допомоги, захисту громадян та відновлення порядку.

Отже, використання військової стабілізації є важливим інструментом для реагування на різноманітні загрози миру і стабільності. Вона може бути ефективною в ситуаціях, коли інші засоби та дипломатичні зусилля виявляються недостатніми для вирішення конфліктів та забезпечення миру. Після викладення інформації щодо необхідності військової стабілізації та причин конфліктів і загроз миру, розгляд таблиці 2 стає важливим для ілюстрації прикладів сучасних конфліктів, які потребують втручання для забезпечення стабільності.

На думку вченого М. Балана [3, с. 144–148], що представлені у таблиці приклади сучасних конфліктів, які потребують військової стабілізації, відзначають різноманітність факторів і причин, що призводять до виникнення конфліктів у різних країнах та регіонах світу. Ці конфлікти

Таблиця 2

Приклади сучасних конфліктів, які вимагають військової стабілізації

Назва конфлікту	Фактори та причини конфлікту	Потреба в військовій стабілізації
Громадянська війна в Сирії	Політичні розбіжності, релігійні напруження, змагання за владу, економічні труднощі.	Тероризм, масові переміщення населення, гуманітарна криза.
Конфлікт в Ємені	Етнічні та релігійні розбіжності, боротьба за владу, геополітичні інтереси.	Гуманітарна криза, тероризм, голод.
Конфлікт в Південному Судані	Етнічні суперечки, боротьба за ресурси, змагання за владу.	Голод, гуманітарна криза, масові біженці
Конфлікт в Україні	Територіальні суперечки, підтримка з боку інших країн, національні питання.	Порушення територіальної цілісності, гуманітарна криза.

Розробка автора

охоплюють політичні, релігійні, етнічні, економічні та геополітичні аспекти, які взаємодіють та впливають на загальний стан стабільності та безпеки в цих регіонах. Важливо відзначити, що військова стабілізація не є єдиною стратегією для вирішення конфліктів, проте в деяких випадках вона може бути необхідною, особливо коли інші засоби та дипломатичні ініціативи не призводять до вирішення конфлікту та відновлення миру. У таких ситуаціях військова стабілізація може створити умови для подальших дипломатичних зусиль, гуманітарної допомоги та процесу відновлення, сприяючи досягненню стабільності та миру в постраждалих регіонах.

Наголошується також на тому, що під час військової стабілізації гуманітарні аспекти визнаються як одна з ключових складових успішного вирішення конфлікту та відновлення стабільності. Забезпечення гуманітарної допомоги та захист цивільного населення від насильства та злочинів виявляються вирішальними для гарантування гідності та безпеки тих, хто постраждав унаслідок конфлікту.

Гуманітарні організації, у співпраці з військовими силами, можуть сприяти наданню медичної допомоги, забезпеченню харчів, води та притулку для тих, хто опинився в складних життєвих обставинах через війну [170, с. 500]. Крім того, вони можуть брати участь у відновленні інфраструктури та забезпеченні психологічної підтримки тим, хто пережив травми та стреси внаслідок конфлікту.

Ключовим є те, щоб військова стабілізація враховувала інтереси та потреби цивільного населення, гарантуючи їхню безпеку та допомагаючи в умовах важких обставин. Гуманітарний підхід до військової стабілізації сприяє не лише відновленню миру, а й відновленню життя та спільнот після завершення конфлікту.

Розглядаючи політичну та військову стабілізацію, важливо відзначити, що успішні приклади надають можливість вивчати, аналізувати та розуміти складні механізми та стратегії, які допомагають країнам і регіонам вибратися з політичної чи військової кризи та досягти стабільності. Ці приклади розкривають фактори, що сприяли процесу відновлення миру і порядку, а також висвітлюють ефективні підходи та практики, які можуть бути використані для подолання аналогічних викликів у майбутньому. У цьому контексті, слід проаналізувати два конкретних приклади – Південної Кореї та Косова – і вивчити, які чинники сприяли їхній політичній та військовій стабілізації після складних періодів кризи [3].

Так, важливо відзначити, що одним із прикладів успішної політичної стабілізації, який варто ретельніше розглянути, є історія Південної Кореї. Країна пережила складний історичний шлях, розпочинаючи з поділу після Другої світової війни та завершуючи війною в Кореї у 1950–1953 роках. За співпраці з міжнародним співтовариством та використанням стратегії економічного розвитку, Південна Корея зуміла досягти вражаючого рівня стабільності. Країна побудувала сильну демократію та економіку, що дозволило їй зайняти важливе місце на світовій арені [6, с. 92–98].

Іншим важливим фактором була міжнародна співпраця та підтримка. Підтримка союзників, зокрема Сполучених Штатів, надавала фінансову та військову підтримку Південній Кореї під час складного періоду її історії, допомагаючи зберегти її незалежність. Третім ключовим елементом стали інвестиції в економіку та освіту. Південна Корея активно вкладала в освіту, щоб сформувати висококваліфіковану робочу силу, і сприяла інноваціям, що дозволило їй стати конкурентоспроможною на міжнародному ринку. Крім того, важливою складовою було мирне співіснування з Північною Кореєю. Незважаючи на існуючий конфлікт, різні ініціативи, такі як культурний обмін та гуманітарна допомога, сприяли зменшенню напруги та сприяли збереженню миру.

З урахуванням цього можна вважати, що приклад Південної Кореї ілюструє, як поєднання політичних, економічних, гуманітарних та міжнародних заходів може сприяти стабілізації в регіонах, які пережили політичні чи військові кризи. Однак, щодо військової стабілізації, можна розглядати приклад Косова, який слугує іншим ілюстративним прикладом успішного відновлення стабільності та миру після конфлікту. У 1999 році після інтенсивних збройних конфліктів у регіоні, міжнародні миротворчі сили та гуманітарні організації прибули до Косова з метою відновлення порядку і сприяння мирному врегулюванню [5, с. 345].

Перший ключовий аспект в цьому контексті полягає в присутності міжнародних миротворчих сил, які виконували роль посередників і забезпечували безпеку в регіоні. Ці сили допомагали зменшити напругу між конфліктуєчими сторонами та забезпечували відновлення порядку, сприяючи зниженню рівня насильства та конфліктів. Розміщення військових спостерігачів та гуманітарна допомога також були важливими чинниками в досягненні військової стабілізації. Військові спостерігачі відстежували

дотримання припинення вогню та допомагали у врегулюванні інцидентів. Гуманітарні організації забезпечували необхідну допомогу та медичну асистенцію постраждалим, допомагаючи зміцнити гуманітарний аспект стабілізації.

Загалом, можна відзначити, що забезпечення миру, безпеки та стабільності у сучасному світі невіддільно пов'язане з політичною та військовою стабілізацією. Політичні інституції, демократія та правова держава відіграють важливу роль у політичній стабілізації, дотримуючись норм управління та забезпечуючи додержання правил. Водночас військова стабілізація може виявитися необхідною у випадках військових конфліктів та загроз безпеці, вимагаючи реалізації миротворчих операцій, дипломатичних ініціатив та гуманітарної допомоги.

Висновок. Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що політична стабілізація, яка ґрунтується на демократичних інститутах та правовій державі, разом із військовою стабілізацією, визначає ключові складові для забезпечення миру та стабільності. Політичні інституції гарантують правовий порядок і легітимність влади, в той час як військова стабілізація використовує миротворчі та гуманітарні заходи для вирішення воєнних конфліктів. Приклади, такі як Південна Корея та Косово, демонструють успішні стратегії використання різноманітних підходів у різних ситуаціях, підтверджуючи важливість комплексного підходу та міжнародної співпраці для досягнення стабільності та миру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: _____

1. Абрамов В. І., Ситник Г. П., Смолянюк В. Ф. та ін. Глобальна та національна безпека. за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
2. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ : ТАЛКОМ, 2017. 576 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf
3. Балан М. І. Планування і прогнозування як необхідні умови безпекової діяльності. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід.* № 6/2019. С. 144–148. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2019/28.pdf
4. Бандурка О. М. Економічна безпека України: виклики та загрози. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів.* 2021. С. 16–18. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content>
5. Бережна К. Принципи організації та функціонування інститутів влади в Європейському Союзі

та Україні: порівняльно-правовий аналіз. Київ : ЗНУ, 2017. 405 с.

6. Білий В. І., Михальчук В. М. Основні напрями забезпечення національної безпеки держави. *Інвестиції: практика та досвід.* 2021. № 17. С. 92–98. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/17.pdf
7. Білий Ю. М. Загрози фінансовій безпеці України: смисловий простір державно-управлінського змісту та класифікація. *Інвестиції: практика та досвід.* 2018. № 17. С. 120–123.
8. Radchenko O., Kovach, V., Semenets-Orlova I., & Zaporozhets A. (Eds.). *National security drivers of Ukraine: information technology, strategic communication, and legitimacy.* 2023, Springer Nature.
9. Semenets-Orlova I. S., Kushnir V., Rodchenko L., Chernenko I., Druz O., & Rudenko M. Organizational Development and Educational Changes Management in Public Sector (Case Of Public Administration During War Time). *International Journal of Professional Business Review: Int. J. Prof. Bus. Rev.* 2023. № 8 (4). P. 46.

REFERENCES: _____

1. Abramov, V. I., Sytnyk, H. P., Smolianiuk V. F. et al. (2016). *Hlobalna ta natsionalna bezpeka* [Global and national security]. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
2. Antonov, V. O. (2017). *Konstitutsiino-pravovi zasady natsionalnoi bezpeky Ukrainy* [Constitutional and legal principles of national security]. Kyiv: TALKOM, 576 s. Retrieved from: http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf [in Ukrainian].
3. Balan, M. I. (2019). Planuvannya i prohnuzuvannya yak neobkhidni umovy bezpekovoї diialnosti [Planning and forecasting as necessary conditions for safety activities]. *Derzhavne upravlinnia. Investitsii: praktyka ta dosvid.* № 6. S. 144–148. Retrieved from: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2019/28.pdf [in Ukrainian].
4. Bandurka, O. M. (2021). Ekonomichna bezpeka Ukrainy: vyklyky ta zahrozy [Economic security of Ukraine: challenges and threats]. *Ekonomichna bezpeka derzhavy v konteksti natsionalnykh interesiv.* S. 16–18. Retrieved from: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content> [in Ukrainian].
5. Berezhna, K. (2017). *Pryntsyipy orhanizatsii ta funktsionuvannya instytutiv vlady v Yevropeiskomu Soiuzi ta Ukraini: porivnialno-pravovyi analiz* [Principles of organization and functioning of government institutions in the European Union and Ukraine: a comparative legal analysis]. Kyiv: ZNU, 405 s. [in Ukrainian].
6. Bilyi, V. I., Mykhalchuk, V. M. (2021). Osnovni napriamy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky derzhavy [The main directions of ensuring the national security of the state]. *Investitsii: praktyka ta dosvid.* № 17. S. 92–98. Retrieved from: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/17.pdf [in Ukrainian].

7. Bilyi, Yu. M. (2018). Zahrozy finansovii bezpetsi Ukrainy: smyslovyi prostir derzhavno-upravlinskoho zmistu ta klasyfikatsiia [Threats to the financial security of Ukraine: semantic space of state-management content and classification]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 17. S. 120–123 [in Ukrainian].
8. Radchenko, O., Kovach, V., Semenets-Orlova, I., & Zaporozhets, A. (Eds.). (2023). *National security drivers of Ukraine: information technology, strategic communication, and legitimacy*. Springer Nature.
9. Semenets-Orlova, I. S., Kushnir, V., Rodchenko, L., Chernenko, I., Druz, O., & Rudenko, M. (2023). Organizational Development and Educational Changes Management in Public Sector (Case Of Public Administration During War Time). *International Journal of Professional Business Review: Int. J. Prof. Bus. Rev.*, 8 (4), 46.